

VASTUULLISUUSOHJELMA

Naantalin Siniset ry

Naantalin Siniset sitoutuu toimimaan vastuullisesti ja pyrimme lippukunnassa kehittämään toimintaamme edelleen vastuullisempaan suuntaan. Vastuullisuusasioissa meitä ohjaavat ensisijassa Suomen Partiolaisten [Kestävästi partiossa -tunnuksen kriteeristö](#) sekä ylemmällä tasolla [Yhdistyneiden Kansakuntien kestävän kehityksen periaatteet](#).

Tässä ohjelmassa on esitetty vastuullisen toiminnan kriteerejä, joista suurimman osan täytämme jo toiminnassamme. Mukana on myös toiminnan kehittämistä ohjaavia tavoitteita. Tarkastelemme toimintamme vastuullisuutta suhteessa näihin kriteereihin vähintään kerran vuodessa.

Kasvatus

Kasvatus on lippukunnan keskeinen tehtävä, ja siihen liittyy myös vaikuttamisen harjoittelu. Tavoitteena on opettaa ympäristöasioita, näyttää esimerkkiä kestävästä elämäntavasta ja tarjota mahdollisuuksia vaikuttaa ympäristön hyväksi.

1. **Ympäristökasvatusta kaikille!** Lippukunnassa opetetaan ympäristöasioita kohderyhmäikäisille.
2. **Luonto-ohjelmaa retkille!** Retkien, leirien ja purjehdusten ohjelmassa on aina jotain ympäristöön ja luontoon liittyvää.
3. **Esimerkin voima!** Lippukunnassa näytetään esimerkillä, miten elää kestävästi. Opetellaan esimerkiksi jätteen lajittelua, varusteiden huoltamista, julkisen liikenteen käyttöä ja energiansäästöä.
4. **Reilusti retkeillen!** Leiriydymme ja teemme tulen vain sallituille paikoille, kuljemme sallituilla reiteillä, emme roskaa emmekä häiritse luontoa. Meripartiolippukuntana ankkuroimme veneemme vain sallituille alueille välttäen herkkiä ympäristöjä ja matalikkoja, melua ja eläinten häirintää.
5. **Vaikuttamisen taitoja!** Lippukunnassa opetellaan erilaisia tapoja vaikuttaa ja tarjotaan mahdollisuuksia siihen. Lippukunta voi esimerkiksi tehdä partion vaalimerkkejä- tai aktiviteetteja, tehdä kuntalaisaloitteen paikallisen luontokohteen säilyttämiseksi, lähettää kirjeen tai tavata paikallisen päättäjän tai osallistua ympäristöteemaiseen mielenosoitukseen.
6. **Ympäristötempauksia!** Lippukunta järjestää tai osallistuu vähintään yhteen ilmastonmuutokseen, luonnon tilan parantamiseen tai kestävytyteen liittyvän tapahtumaan tai teemapäivään vuodessa.
7. **Viestintää vastuullisuudesta!** Lippukunta kertoo omasta vastuullisuustyöstään ja ympäristökysymyksistä esimerkiksi somekanavilla, nettisivuilla tai paikallislehdessä.
8. **Vastuullisuusvastaava!** Lippukunnassa valitsee vastuullisuusvastaavan, joka huolehtii vastuullisuusteemojen ylläpitämisestä ja kehittää lippukunnan

VASTUULLISUUSOHJELMA

Naantalin Siniset ry

ympäristökasvatusta lippukunnassa vastuullisuusvastaavan pestikuvausta noudattaen.

Ruoka

Kestävän ruokavalion jalkauttaminen ja siihen yhdessä tutustuminen on tärkeä ympäristöteko. Lippukunnassa kannustetaan kasvipohjaisen ruoan osuuden lisäämiseen ja ruokahävikin minimoimiseen sekä suositaan lähiruokaa, luomua ja reilua kauppaa.

9. **Kasvisruokaa kehiin!** Säännöllisessä toiminnassa kannustetaan syömään enemmän kasvis- ja vegaaniruokaa.
10. **Vegekokkailua yhdessä!** Lippukunnan kokkeja rohkaistaan oppimaan tekemään maukasta ja ravitsevaa kasvisruokaa. Kokeillaan uusia reseptejä ja tutustutaan kasvisruokaan.
11. **Hävikin minimointi!** Retkien, leirien ja purjehdusten ruokalistat suunnitellaan niin, että ruokahävikkiä syntyy vähän ja ylijäänyt ruoka käytetään hyödyksi.
12. **Ruokavarastot järjestykseen!** Lippukunnan kuiva-ainevarastoa, jääkaappia ja pakastinta pidetään järjestyksessä käyttämällä ensin vanhimmat tuotteet ja seuraamalla kaapin sisältöä.
13. **Lähiruokaa ja luomua!** Ruokahankinnoissa suositaan suomalaista lähiruokaa ja luomutuotteita.
14. **Reilua kauppaa!** Ulkomailta tulevissa ruokatuotteissa kuten esimerkiksi suklaassa, kahvissa, teessä, kaakaossa ja banaaneissa suositaan reilu kaupan tuotteita sekä luomuvaihtoehtoja.

Hankinnat

Kestävät hankinnat ovat avainasemassa luonnonvarojen ylikulutuksen vähentämisessä. Lippukunnassa pyritään vähentämään hankintojen määrää sekä panostetaan laadukkaisiin, pitkäikäisiin ja vastuullisiin hankintoihin.

15. **Ei turhaa krääsää!** Lippukunnan tapahtumissa ja leireillä ei jaeta tai myydä turhia tavaroita, vaan tarjottavat tuotteet ovat harkittuja, monikäyttöisiä ja kestäviä. Kyseenalaistakaa esimerkiksi kangaskassien, tuubihuivien, tapahtumapaitojen ja mukien tarpeellisuus.
16. **Kestäviä hankintoja!** Lippukunnan hankinnoissa huomioidaan laatu, pitkäikäisyys ja monikäyttöisyys.
17. **Vastuullisia hankintoja!** Hankinnat tehdään mahdollisimman vastuullisesti, suosien käytettyjä tai kierrätysmateriaaleista valmistettuja tuotteita. Voitte myös

VASTUULLISUUSOHJELMA

Naantalin Siniset ry

tutustua vastuullisuussertifikaatteihin, tuotannon läpinäkyvyyteen, materiaalien alkuperään ja ympäristövaikutuksiin.

18. **Varusteista huolehtiminen!** Lippukunnan varusteista huolehditaan yhdessä: varusteet huolletaan käytön jälkeen ja opetellaan oikeat käyttötavat.
19. **Vuokraus ja lainaus!** Satunnaisesti tarvittavat tarvikkeet ja varusteet vuokrataan tai lainataan.
20. **Ilahduta kestävästi!** Lippukunta suosii aineettomia tai kestäviä lahjoja palkitessaan jäseniään.
21. **Tulostetaan vain tarpeeseen!** Lippukunnassa tulostetaan ja painatetaan materiaalia vain tarpeeseen ja pitkäaikaisen käyttöön sekä suositaan digitaalisia vaihtoehtoja.

Kierrätys

Kierrätys ja jätteiden lajittelu ovat kestävästi toimivassa lippukunnassa arkea. On myös tärkeä varmistaa, että jäsenet tuntevat lippukunnan käyttämät lajitteluohjeet.

22. **Kierrätys kunniaan!** Lippukunnalla on selkeät lajitteluohjeet ja lippukunta kierrättää kaikkien paikallisten kierrätysmahdollisuuksien mukaan paperin, pahvin/kartongin, metallin, muovin, biojätteen ja lasin.
23. **Ei kertakäyttöastioita!** Lippukunnan tapahtumissa ei käytetä kertakäyttöastioita.
24. **Turvallinen jätteiden kierrätys!** Lippukunta toimittaa vaaralliset jätteet, kuten liimat, maalit, paristot, akut ja lääkkeet vaarallisen jätteen keräyspisteisiin.

Kolot ja kämpät

Kämpällä ja kololla on tärkeä huolehtia muun muassa siitä, että energia-asiat ovat kunnossa ja että jätevedet hoidetaan asianmukaisesti. Muissa kuin lippukunnan omissa tiloissa selvitämme käyttämämme tilan ympäristönäkökulmat ja pyrimme vaikuttamaan niihin.

25. **Uusiutuvaa energiaa!** Lippukunnan kolojen ja kämppien sähkösopimus on uusiutuvaa energiaa. Jos lippukunta ei voi itse tehdä sähkösopimusta, selvitetään, millainen sopimus tiloissa on käytössä, ja ehdotetaan uusiutuvan energian käyttöä.
26. **Vastuullinen vedenkäyttö!** Lippukunta käyttää vettä vastuullisesti, vähentää vedenkulutusta, käyttää ympäristöystävällisiä pesuaineita ja huolehtii, ettei likavesiä päädy luontoon.
27. **Energiansäästö!** Lippukunta käyttää energiaa vastuullisesti: tiloja lämmitetään järkevästi ja ylimääräiset sähkölaitteet sammutetaan, kun niitä ei käytetä.

VASTUULLISUUSOHJELMA

Naantalin Siniset ry

28. **Pienet korjaukset heti!** Tilojen pienet korjaus- ja kunnostustyöt hoidetaan heti, tai tuodaan tilan omistajan tietoon, mikäli omistaja ei ole lippukunta.
29. **Puuta kohtuudella!** Lippukunnassa poltetaan puuta kohtuudella ja opetetaan oikea tapa sytyttää tuli puupinon päältä pienhiukkaspäästöjen vähentämiseksi.
30. **Ei ulosteita luontoon!** Partiolaisten ulosteet eivät kuulu vesistöihin eikä luontoon. Alusten likavedet viedään septiasemille ja kämpillä on järkevät käymäläratkaisut.

Liikkuminen

Liikkumisen ympäristövaikutuksia vähennetään suosimalla kevyttä liikennettä, julkisia kulkuvälineitä ja kimppekyytejä. Lippukunta pyrkii hyödyntämään lähiympäristön retkikohteita.

31. **Vähemmän autoilua!** Lippukunta välttää yksityisautoilua. Viikkotoimintaan, retkille, leireille, vaelluksille ja purjehduksille mennään lihasvoimin, julkisilla liikennevälineillä, kimppekyydeillä tai yhteiskuljetuksilla.
32. **Lähiympäristön retkikohteet käyttöön!** Lippukunta hyödyntää lähiympäristön retkikohteita, joihin pääsee pyörällä tai julkisilla kulkuneuvoilla, ja lippukunta tekee kauden aikana ainakin yhden retken, jonne ei tulla yksityisajoneuvoilla.
33. **Kestäviä seikkailuja!** Lippukunnan toiminnassa ei järjestetä ympäristöä kuormittavia tapahtumia, kuten hupiristeilyjä, autosuunnistusta tai muita turhaan ympäristöä haittaavia aktiviteetteja.
34. **Maata pitkin matkailen!** Lippukunta välttää Euroopan sisäisiä lentomatoja.

Hiilijalanjäljen pienentäminen

Hiilijalanjäljen pienentäminen on tärkeä osa lippukunnan vastuullisuustyötä. Tavoitteena on vähentää toimintamme ympäristövaikutuksia ja edistää kestävästä kehitystä kaikilla tasoilla.

35. **Hiilijalanjäljen laskenta lippukunnalle!** Lippukunta laskee hiilijalanjäljen omalle toiminnalleen partion **Vuolla-laskurilla**.
36. **Hiilijalanjäljen laskenta tapahtumalle!** Lippukunta laskee hiilijalanjäljen vähintään yhdelle tapahtumalleen **partion tapahtumalaskuri Tallalla**.
37. **Hiilijalanjäljen pienentäminen!** Lippukunta vertaa hiilijalanjälkilaskelmaansa aiempaan laskelmaan ja onnistuu pienentämään hiilijalanjälkeään.
38. **Oma ilmastotavoite!** Lippukunta asettaa päästövähennystavoitteen (vähintään -50 % kymmenessä vuodessa), tekee tavoitteen mukaisen suunnitelman, seuraa tavoitteen edistymistä ja toteuttaa tarvittavat toimet sen saavuttamiseksi.

VASTUULLISUUSOHJELMA

Naantalin Siniset ry

Esteiden madaltaminen

Jokaisen tulee voida osallistua partion toimintaan omasta taustasta tai tilanteesta riippumatta.

Lippukunnan toiminnassa huomioidaan sekä taloudelliset että saavutettavuuteen liittyvät haasteet, ja vahvistetaan ja kutsutaan mukaan niitä ihmisryhmiä, jotka saattavat kohdata muita enemmän esteitä ja ennakkoluuloja yhteiskunnassa. Partiossa ihmiset voivat kohdata osallistumisen esteitä esimerkiksi kieli-, koulu- ja kulttuuritaustansa, vamman, pitkäaikaissairauden, seksuaalisen suuntautumisensa tai sukupuolensa vuoksi.

Kun partioon tulemisen esteet puretaan, mukaan on kaikkien helppo tulla.

39. **Yhdenvertaisuussuunnitelma!** Lippukunta tekee yhdenvertaisuussuunnitelman.

40. **Kaikki mukaan!** Lippukunta järjestää kerran vuodessa vähintään yhden tapahtuman tai jatkuvaa toimintaa, johon kutsutaan aktiivisesti myös paikallisen vähemmistön edustajia.

41. **Turva-aikuinen!** Lippukunnassa on nimetty turva-aikuinen ja jäsenet tietävät, kuka pestiä hoitaa.

42. **Kiusaaminen kuriin!** Lippukunnassa puututaan kiusaamiseen välittömästi.

43. **Jäsenmaksuvapautus!** Jäsenille kerrotaan säännöllisesti mahdollisuudesta jäsenmaksuvapautukseen.

44. **Tukea retki- ja tapahtumamaksuihin!** Lippukunnalla on tapoja tukea tai vapauttaa jäseniä retki- ja tapahtumamaksuista, ja tästä kerrotaan tapahtumien infokirjeissä.

45. **Lainavarusteet!** Lippukunta hankkii lainavarusteita tavallisimmista retkeilyvarusteista ja niistä kerrotaan säännöllisesti jäsenille.

46. **Helppo Tulla -tunnus!** Lippukunnan tapahtumissa otetaan huomioon **Helppo Tulla -tunnuksen osa-alueita**.